

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЖЕРЕЛ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Національний університет «Одеська політехніка»

Анотація: У статті розглядається науково-технологічний розвиток України у контексті історичних, економічних, політичних та глобальних факторів. Аналізується вплив радянської спадщини, державної підтримки, інвестицій та ролі технопарків і стартапів. Особливу увагу приділяється академічним установам, міжнародній співпраці та викликам цифрової трансформації. Комплексний підхід дозволяє оцінити поточний стан і визначити перспективи розвитку високих технологій в Україні.

Ключові слова: високотехнологічний розвиток; науково-технічна спадщина; інновації, технопарки; стартапи, цифрова трансформація, інвестиції, наукові дослідження; міжнародна співпраця; конкурентоспроможність державна підтримка; венчурний капітал; академічні установи; інтелектуальна власність; глобальні тенденції.

Abstract: The article examines the scientific and technological development of Ukraine in the context of historical, economic, political and global factors. The impact of the Soviet legacy, state support, investments and the role of technology parks and startups is analyzed. Special attention is paid to academic institutions, international cooperation and the challenges of digital transformation. A comprehensive approach allows us to assess the current state and determine the prospects for the development of high technologies in Ukraine.

Keywords: High-tech development; scientific and technological heritage; innovations; technology parks; startups; digital transformation; investments; scientific research; international cooperation; competitiveness; state support; venture capital; academic institutions; intellectual property; global trends

Високі технології стають основою економічного прогресу, національної безпеки та конкурентоспроможності на міжнародній арені. Важливою складовою дослідження є комплексний підхід, який включає історичний, економічний, політичний, науковий та глобальний контексти розвитку технологій в Україні. Ці аспекти дозволяють розуміти, як відбувається формування інноваційного потенціалу країни, а також визначити основні виклики та можливості для його подальшого розвитку.

Історичний контекст є ключовим елементом при дослідженні високотехнологічного розвитку України. Науково-технічна спадщина радянського періоду має велике значення для розуміння сучасних процесів в українському технологічному секторі. У радянські часи Україна була важливим науково-технічним центром, де розроблялися передові технології в авіації, космонавтиці, електроніці та інших галузях. Після здобуття незалежності цей потенціал був частково втрачений, однак окремі сектори, такі як авіабудування та космічна галузь, продовжували розвиватися на основі раніше накопиченого досвіду. Вивчення історичних витоків допомагає зрозуміти, як формувалися наукові школи, дослідницькі інститути та технопарки, що діють і сьогодні.

Одним із ключових аспектів, що впливають на високотехнологічний розвиток, є економічні умови, в яких функціонує держава. Методологія дослідження передбачає аналіз інвестиційної привабливості технологічних секторів України, розвиток стартап-екосистеми, наявність міжнародних грантів і програм підтримки інновацій. Дослідник має також звернути увагу на такі показники, як рівень фінансування наукових досліджень, частку ВВП, яку Україна інвестує в науку та технології, а також ступінь розвитку ринку венчурного капіталу. Важливим є і вивчення ролі приватного сектора в стимулюванні технологічного прогресу.

Дослідження високотехнологічного розвитку неможливе без врахування політичного контексту та державної підтримки. Україна за останні десятиліття проходить етапи трансформації, впроваджуючи реформи, спрямовані на стимулювання технологічного сектору. Зокрема, важливим є аналіз державних ініціатив, програм підтримки інноваційних підприємств, а також впливу національної стратегії розвитку цифрової економіки. Окрім того, необхідно враховувати

міжнародну співпрацю України в сфері високих технологій, зокрема партнерство з Європейським Союзом, США та іншими державами в рамках науково-дослідницьких програм

Сучасна технологічна інфраструктура України є ключовим елементом у дослідженні джерел високотехнологічного розвитку. До цієї інфраструктури належать технопарки, наукові центри, інноваційні кластери, які є платформами для співпраці між науковцями, бізнесом та урядом. Дослідник повинен детально вивчити роль цих структур у створенні інноваційного середовища, зокрема, як вони сприяють розробці нових продуктів та технологій. Успішний приклад — створення ІТ-кластерів у містах, таких як Київ, Харків, Львів, де розвиваються інформаційні технології та стартап-культура.

Одним із найважливіших чинників, що впливають на високотехнологічний розвиток, є науково-дослідницький потенціал країни. Аналіз цього питання включає вивчення ролі академічних установ, науково-дослідних інститутів та університетів у розробці новітніх технологій. Важливо також звернути увагу на підготовку фахівців у сфері високих технологій, стан освітніх програм з технічних дисциплін, міжнародні наукові обміни та співпрацю з провідними університетами світу. Якість освіти у сфері технологій безпосередньо впливає на конкурентоспроможність країни у глобальному науково-технологічному просторі.

У контексті глобалізації високі технології розвиваються стрімкими темпами, і Україна є частиною цього процесу. Методологія дослідження високотехнологічного розвитку повинна враховувати сучасні світові тенденції, такі як цифрова трансформація, розвиток штучного інтелекту, інтернету речей, кібербезпека, біотехнології, екологічні інновації та інші галузі. Також важливо дослідити виклики, які постають перед Україною на шляху до впровадження цих технологій, зокрема, брак інвестицій, відтік інтелектуальних кадрів за кордон, та проблему захисту інтелектуальної власності

Методологія дослідження джерел високотехнологічного розвитку в Україні вимагає комплексного підходу, що включає аналіз історичного, економічного, політичного та науково-технологічного контексту. Ретельне вивчення цих аспектів дозволяє не лише краще зрозуміти поточний стан високих технологій в Україні, але й передбачити шляхи їх подальшого розвитку. На основі цього аналізу можна формулювати рекомендації щодо покращення національної стратегії розвитку високих технологій, з метою забезпечення стійкого економічного зростання та зміцнення позицій України на світовій арені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Національна економічна стратегія на період до 2030 року. Затверджено постановою КМ України від 03.03.2021 р №179. Урядовий кур'єр, 2021 №45. С.8-36.

2. Заплавська М. Концепція і модель економічного розвитку для України [Електронний ресурс: [zn.ua\(10.02.2001p.\)](http://zn.ua(10.02.2001p.))].

3. Меркулов М.М. Науково-технологічний розвиток і управління інноваціями: монографія. Одеса: Фенікс, 2008. 344с.

Захарченко Віталій Іванович, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародного менеджменту та інновацій, Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, e-mail: v.i.zaharchenko@mzeid.in

Буряченко Маргарита Віталіївна, бакалаврант, студентка кафедри міжнародного менеджменту та інновацій, Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, e-mail: 9560316@stud.op.edu.ua

Zakharchenko Vitaliy I. – doctor of economics, Professor, Professor of the Department of International Management and Innovations, Odesa National Polytechnic University, Odesa, e-mail: v.i.zaharchenko@mzeid.in

Buryachenko Margaryta V. – bachelor, student, student of the Department of International Management and Innovations, Odesa National Polytechnic University, Odesa, e-mail: 9560316@stud.op.edu.ua